

Hírösszefoglaló rovatunkban a MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport munkájában résztvevő egyetemi hallgatók írásait közöljük. A rovat célja, hogy a Közjavak blog és folyóirat profiljába illeszkedő, – a közjog területét tágran értelmezve – legfrissebb tudományos hírekről, álláspontokról, az egyes közjogi szervek döntéseiről első kézből nyújtsunk információt az olvasóközönségnek.

EGY MAGYAR ÉS EGY LENGYEL PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELMI KÉRDÉSBEN HOZOTT DÖNTÉST AZ EUB*

Az Európai Unió Bírósága újabb két devizahiteles üggyhöz kapcsolódó előzetes döntéshozatalai eljárásban hozott döntést 2019. október 3-án. Az első ügy felperese egy magyar állampolgár volt, aki a kezelési költségek és folyósítási jutalékra vonatkozó feltételek tisztességtelensége miatt indított keresetet, míg a másik ügyben egy lengyel állampolgár fordult a bírósághoz, aki a hitelszerződése érvénytelenségére hivatkozott.

1. A magyar devizahiteles ügy

A magyar ügy előzménye, hogy a felperese a CIB jogelődjével kötött kölcsönszerződést évi 5,4%-os kamat és évi 2,4%-os kezelési költség kikötése mellett, 20 éves futamidőre. Az érdekeltet a szerződési feltételek értelmében a fentiekben túl 40 000 forint folyósítási jutalék megfizetésére kötelezték. A teljes hiteldíjmutató (THM) 8,47%-ban került meghatározásra.

A felperes viszont nem találta indokoltnak a kezelési költség és a folyósítási jutalék felszámítását, mivel szerinte a szerződés nem részletezi pontosan, hogy milyen ellenszolgáltatás jár a fent említett két költség megfizetéséért, így erre a két díjra vonatkozó feltételek tisztességtelenségének megállapítása iránt keresetet indított a Győri Törvényszék előtt.

A CIB védekezésként arra hivatkozott, hogy nem köteles részletezni ezen szolgáltatásokat, illetve pontosította, hogy a folyósítási jutalék a szerződéskötést megelőző, a kezelési költség pedig a szerződéskötést követő ügyvételi tevékenység ellenértéke.

A Győri Törvényszék a folyósítási jutalékra vonatkozó feltétel tisztességtelenségét megállapította, míg a kezelési költségre vonatkozó keresetet elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Győri Ítéletábrla az az elsőfokú bíróság

* Az összefoglalót készítette: *Soltész Péter Ádám*, joghallgató, DE ÁJK

ítéletet helybenhagyta. Ezt követően a felperes és az alperes is felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúriának kételyei merültek fel, hogy az említett szerződési feltételeket világosan és érthetően fogalmazták meg, így az eljárást felfüggesztette és előzetes döntéshozatal céljából két kérdést terjesztett elő az Európai Unió Bíróságához.

Az első kérdés arra vonatkozott, hogy az „93/13 irányelvben megfogalmazott világos és érthető megfogalmazást úgy kell-e értelmezni, hogy annak eleget tesz a fogyasztói kölcsönszerződésben egyedileg meg nem tárgyalt olyan szerződési feltétel is, amely a fogyasztót terhelő költségek összegét, kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározza, azonban azt nem, hogy az adott költség milyen szolgáltatás ellenértéke. Ha pedig szükséges, hogy tartalmazza a szerződés, hogy az adott költség milyen ellenszolgáltatás ellenértéke, elegendő-e az, ha a költség elnevezéséből következtetni lehet a nyújtott szolgáltatás tartalmára.”

Az első kérdés vonatkozásában a Bíróság jelen döntésében is rögzítette, hogy az írásbeli szerződési feltételeknek mindig világosnak és érthetőnek kell lennie. Ez az átláthatósági követelmény, azonban nem korlátozódik csak arra, hogy a szerződéseknek csak nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie, hanem azt is megköveteli, hogy a feltételek úgy legyenek megfogalmazva, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

Az EUB szerint jelen magyar ügyben a felperes megismerhette a kezelési költség és a folyósítási jutalék összegét és számításuknak a módját, így az érintett feltételek lehetővé tették az alapügy felperese számára azt, hogy értékelje a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

Az első kérdésre, tehát azt a választ adta a Bíróság, hogy irányelvben megfogalmazott követelmény szerint nem köteles a hitelező a kezelési költség és a folyósítási jutalék ellenében nyújtott szolgáltatások részletezésére.

A második kérdés arra vonatkozott, hogy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy a jóhiszeműség követelményével ellentétes, és a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz-e elő a fogyasztó kárára az, ha a fent említett költségek ellenében nyújtott szolgáltatásokat nem részletezik kellően pontosan.

A Bíróság a második kérdés megválaszolása érdekében az első kérdésre adott válaszból indult ki, tehát abból, hogy tisztességtelennek-e a szerződési feltételek, mert ha igen akkor azok a jóhiszeműség követelményével is ellentétben állnak.

Másrészt azt vizsgálta meg, hogy a fogyasztó kárára a szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz-e elő az, ha a fent említett költségek ellenében nyújtott szolgáltatásokat nem részletezik kellően. Utóbbival kapcsolatban megállapította, hogy a Bíróságnak nem tűnik úgy, hogy

e feltételek a fogyasztónak a nemzeti jogban meghatározott jogi helyzetét hátrányosan érintették, de megjegyzi azt is, hogy ennek a helyállóságát a nemzeti bíróságnak kell majd vizsgálnia.

Ezek alapján a második kérdésre végül azt válaszolta az EUB, hogy az „irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az a szerződési feltétel, amely nem részletezi kellően a fent említett költségek ellenében nyújtott szolgáltatásokat a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtleniséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben.”

Források jegyzéke:

- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=D3D5860765E44FBC0D9DE32775679120?text=&docid=218628&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1575742> (letöltés dátuma: 2019.október 13.)
- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=218625&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1578121> (letöltés dátuma: 2019.október 13.)<https://magyarhang.org/belfold/2019/10/04/az-europai-unio-birosaga-a-devizahitelesek-melle-allt/> (letöltés dátuma: 2019.október 13.)

BREXIT: ÚTBAN A VÉGE FELÉ?*

Az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének kérdése hetek, hónapok óta lázban tartja a közvéleményt. Vajon sikerül-e érdemben döntést hozni? Mi lesz az omminózus 2016. júniusában tartott népszavazás végkifejlete? A hét során úgy néz ki, sikerült üggyöntő formában történő megállapodásra jutni.

A héten megszületett egyezségi forma áttekintése érdekében meg kell vizsgálnunk a legfontosabb elemeket. A megállapodás során eltávolításra került az eredeti dokumentumban deklarált „backstop” (másnéven tartalékmegoldás) opciója, melyet azon esetre vázoltak fel, amennyiben a kétéves ún. „átmeneti” idő után sem jutna érvényre a gazdasági, s a kereskedelmi kapcsolat EU-brit formája, ezen változással szemben maradt azonban az észak-ír határ átjárhatóságának szavatolásának kívánalma. (A Theresa May által megálmódott állapotban ugyanis azon esetben, amennyiben a szabadkereskedelmi tárgyalás stagnáló fázisában maradna, az átjárhatóság értelmében az Egyesült Királyság az EU-val közös vámterületet alkotna, s ezáltal Észak-Írország az uniós szabályozás szerves részévé válna, mely sokak szerint azonban a nemzeti értelemben vett önrendelkezés súlyos csorbulásaként értelmezendő)

A backstop-ot felváltó új rendszer által kilátásba helyezett intézkedések a következők:

- A britek kilépését követően Észak-Írország területén az európai uniós szabályokon alapulva kerül majd alkalmazásra az állat- növényegészségügyi előírások betartása, valamint a teljes áruforgalom
- Ezt kompenzálva a brit tartomány teljes voltában az Egyesült Királyság vámterületének részét fogja képezni, s így kiveheti részét a 3. országokkal szemben létrejövő új brit kereskedelmi megállapodásokból
- Amennyiben azonban a 3. ország területéről érkező áru nem marad az észak-ír tartomány területén, s azok végső értékesítése nem a brit területen válik esedékessé, hanem az EU egységes piacára egyenesen Észak-Írországból szállítják tovább, akkor ezen esetben az EU-s szabályanyag szerinti vámtétel beszedése a brit vámhatóságok által kerül érvényesítésre
- Az Áfa elszámolás külön szabályok szerint kerül meghatározásra, s az észak-ír területen az uniós áfa-rendszer marad fenn.

Az új egyezség tehát a brit autonómiára nézve is elhajlást mutat, különösen a kereskedelmi megállapodások területén. Az Európai Unió részéről fellépő bizalom pedig arra utal, hogy az uniós vámszabályok alkalmazását a brit vámhatóságokra merik ruházni.

* Az összefoglalót készítette: **Kovács Viktória**, jogász szakos hallgató, DE ÁJK

Az északírek tartva a brit gazdasági keretből történő kiszakadástól biztosítékkal próbálnak érvényt szerezni: az északír tartományi parlament az első 4 év elteltét követően maga dönthessen arról egyszerű többség formájában, hogy a rendszer fennálltát elfogadja, vagy megvétőzza azt. Az első esetben újabb 4 évre szerez jogosultságot a rendszer, míg a második esetben 2 éven belül kivezetik azt.

Az egyszerű többség kérdése sem egy könnyen eldönthető dolog. Az unionista párt ugyanis vétőjogot kíván fenntartani az északír protestáns felek részére. Így valószínűsíthető, hogy a javarészt katolikus és javarészt EU-párti többség inkább a megállapodás halasztásában lesz érdekelt. A megállapodás ezen formájának véglegesítése során az északír unionista párt részéről olyan reakciót hozott, mely nyilatkozatában megfogalmazta: ebben a formában nem fogják támogatni a megállapodás tervezetét. Véleményük szerint ezáltal elszakadnak a brit közigazgatástól, az áfa-elszámolás kedvezőtlen lesz számukra, se nem biztosít beleszólási jogot sem a rendszer érdemi elfogadásában.

Október 20-án a londoni alsóház a megállapodás végrehajtásának halasztása mellett döntött. Boris Johnson brit miniszterelnököt a törvény arra kötelezte, hogy kezdeményezze az Európai Tanácsnál a brit EU-tagság megszűnésének halasztását, miközben egy másik levélben közölte a Tanáccsal, szerinte hiba lenne, ha ezen kérés teljesülne. A harmadik, brit parlamentnek küldött levelében pedig kijelentett: nem hajlandó halasztásról tárgyalni. Tehát még semmi sincs "*lejátstva*", újabb fordulatok még jöhetnek Brexit-ügyben.

AB: JOGSZERŰ A JEGYZŐ BÍRÁLATA A KÖZÖSSÉGI PORTÁLOKON*

Újabb határozatot hozott az Alkotmánybíróság a közszereplők bírálatával kapcsolatban 2019. október 15-én, egy alkotmányjogi panasz alapján. Az ügy alapkérdése az volt, hogy egy önkormányzati jegyzőre tett, a becsület csorbítására alkalmas tényállítás a közszereplőkre vonatkozó véleménynyilvánítás szabadsága által védett körbe tartoznak-e vagy ezen állításokat már nem védi az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdése és éppen ezért azok már a jegyző emberi méltóságát sértik, mellyel a rágalmazás, illetve a becsületsértés büntetőjogi tényállítását merítik ki.

Mint emlékeztet az Alkotmánybíróságnak nem ez volt az első döntése az ügygel kapcsolatban, ugyanis már korábban a Kúria végzését megsemmisítette. Azonban a Kúria a megismételt eljárásban ismét a korábbi végzésnek megfelelő határozatot hozott, amellyel szemben nyújtottak most be alkotmányjogi panaszt.

Az alapügy tényállása az volt, hogy az indítványozó többször- 2011-ben és 2012-ben is- egy közösségi oldalon bírálta az önkormányzat jegyzőjét azt állítva, hogy az önkormányzatban „rasszizmus, diszkrimináció van, és nekünk lakosoknak ehhez még jó pofát is kell vágni. Kérem, hogy sújtsanak le már erre a rasszista képviselő testületre és jegyzőnőre”, illetve, hogy a jegyző egy adócsaló és ő a romákat diszkriminációban részesíti. Továbbá az önkormányzat képviselő-testülete által megtartott közmeghallgatáson is bírálta az önkormányzat jegyzőjét, ahol azt állította, hogy „a jegyző kétszer is feljelentette őt, és a rendőrségen hamis tanúvallomást tett” róla.

A cselekményeket az elsőfokú bíróság becsületsértés vétségének, illetve folytatólagosan elkövetett rágalmazás vétségének minősítette, mely ítéletet a másodfokú bíróság és a Kúria is helybenhagyta. A Kúria szerint a közszereplők is részesülhetnek büntetőjogi védelemben, ha nem a közszereplésükkel összefüggésben tesznek olyan valótlan tényállításokat, amelyek a becsület csorbítására is alkalmasok.

Az Alkotmánybíróság azonban megsemmisítette a Kúria végzését. Az AB megállapította, hogy a Kúria a közösségi oldalon megvalósuló bírálatokat helyesen minősítette közügyek vitájának körébe tartozó értékítéletnek, így a cselekmények minősítését a releváns alkotmányossági szempontok alapján hozta meg, azonban az ebből fakadó alkotmányos következményeket már nem vonta le teljes mértékben. Ugyanis a főszabály az, hogy a közügyek vitájában a közhatalom gyakorlóját vagy a közszereplő politikust érintő bírálat nem lehet alapja jogi felelősségre vonásnak. Ez alól csak akkor van kivétel, ha közlések az emberi méltóság korlátozhatatlan aspektusába ütköznek.

* Az összefoglalót készítette: *Soltész Péter Ádám*, joghallgató, DE ÁJK

A közmeghallgatáson elhangzott bírálattal összefüggésben pedig azt állapította meg, hogy „a bírói döntés nem ad számot arról, hogy a közmeghallgatáson a helyi közhatalom-gyakorlás szempontjából kiemelkedően fontos szereplőre, a jegyzőre vonatkozó tényállítás milyen szempontok mérlegelésével került ki a közügyek vitájának köréből.”

A megsemmisítés ellenére azonban a Kúria a megismételt eljárás keretében a jogerős ítéletet ismét hatályában fenntartotta. Az ítélettel szemben az indítványozó alkotmányjogi panasz keretében fordult az Alkotmánybírósághoz, azt kérve, hogy az AB semmisítse meg a Kúria ítéletét, mivel álláspontja szerint: „az Abh. következménye az ügyben hozott valamennyi bírósági döntés megsemmisítése volt, így a Kúria támadott döntése már megsemmisített döntések hatályát tartotta fenn.”

Az Alkotmánybíróság a panaszt megalapozottnak találta, ezért azt befogadta, a vizsgálatát pedig a véleménynyilvánítás szabadságára és a tisztességes eljáráshoz való jogra korlátozta.

A vizsgálata kapcsán az AB először is emlékeztetett a rendes bíróságok és az Alkotmánybíróság közötti feladatmegosztásra. Eszerint „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki”, ha pedig az Alkotmánybíróság ezeket a kereteket kijelölte, akkor ezt követően a konkrét ügyre vonatkozó érdemi döntést a rendes bíróságnak kell meghoznia. Korlátja viszont az érdemi döntése meghozatalának az, hogy a rendes bíróság azonos tényállás, azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést nem hozhat.

A feladatmegosztásból és az érdemi döntés meghozatalának korlátjából következően pedig, ha az AB egy konkrét ügyben megállapította, hogy valamely személy magatartását az Alaptörvény védi, akkor a rendes bíróságnak nincs hatásköre ennek az ellenkezőjét megállapítani. A feladat- és hatáskör megosztásának ismertetése után az AB a bírálatokkal kapcsolatban vonta le következtetéseit. Először a közösségi oldalon megvalósuló bírálatok kapcsán azt állapította meg, hogy az indítványozó kifejezéseit a véleménynyilvánítás szabadsága védte, mivel a bírálat nem sértette az érintett közszereplő emberi méltóságának lényegi magját. A Kúria támadott döntése azonban megsértette az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát, mivel hatályában fenntartott olyan bírósági döntéseket, amelyek az indítványozó védett véleménynyilvánítását bűncselekménynek minősítették.

A közmeghallgatáson elhangzott bírálattal összefüggésben pedig az AB azt rögzítette, hogy a közügyek vitája során lehetőséget kell adni a terheltnek arra, hogy a rágalmozást megvalósító állításának valóságát bizonyítsa. Mindez azért fontos, mert a terheltnek a bizonyítás által lehetősége van arra, hogy a bíróság végső döntését befolyásolja. Éppen emiatt nem elegendő az ha a Kúria a

felülvizsgálati eljárás keretében (amikor új bizonyítékok felvételére nincs mód) azt a következtetést vonja le, hogy a terhelti állítás valótlansága már megállapításra került.

Ezek alapján az AB megállapította, hogy a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, mivel a véleménynyilvánítás szabadságának egyik garanciája az, hogy a bíróságok az alapeljárás keretében is vizsgálják a terhelti állítás valóságtartalmát, és a terheltnek formalizált keretek között lehetősége legyen az eljárási jogainak érvényesítésére. Azonban erre a támadott döntés nem biztosított lehetőséget az indítványozónak. Mivel a támadott döntés az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésébe ütközött, ezért azt az Alkotmánybíróság megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság, tehát a konkrét ügyben másodszor is a közszereplők bírálatára vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság jogának és a közszereplőket megillető emberi méltósághoz való jog kollízióját az előbbi javára oldotta fel.

Források jegyzéke:

- https://alkotmanybirosag.hu/uploads/2019/10/sz_iv_604_2019.pdf (letöltés dátuma: 2019.november 04.)

DÖNTÖTT A LENGYEL BÍRÓSÁGI REFORM ÜGYÉBEN AZ EUB*

Mint ismeretes, s arról többször beszámolt blogunk is, egy 2017. július 12-i lengyel törvény a nők tekintetében 60, míg a férfiak tekintetében 65 évre csökkentette a rendes bíróságok bírái és az ügyészek nyugdíjkorhatárát, valamint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái előrehozott nyugdíjba vonulásának korhatárát, miközben korábban e korhatárok mindkét nem esetében 67 évben voltak rögzítve. Továbbá a törvény felhatalmazta az igazságügyi minisztert arra, hogy az bírák nyugdíjkorhatáron felüli bírósági szolgálati idejét meghosszabbítsa. E kérdésben hozott most döntést az EUB.

A kereset tartalma

Az Európai Bizottság a fent említett törvényben foglaltakat jogszabálysértőnek tartotta, ezért kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet terjesztett a Bíróság elé.

A felperes kereseti kérelmében kérte a Bíróság megállapítást azzal kapcsolatban, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUMSZ 157. cikkében a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének érvényesülését a foglalkoztatás és munkavégzés területén, továbbá kérték, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a lengyel igazságügyi miniszter új jogköre sérti a bírói függetlenséget.

Bírósági ítélet tartalma

Bíróság a kereset befogadása után megvizsgálta a felperesi keresetben előadottakat.¹

Elsődlegesen a Bíróság állást foglalt a női és férfi bírakra és ügyészekre alkalmazandó új nyugdíjkorhatárra vonatkozó rendelkezésről. A Bíróság megállapította, hogy a bírák és az ügyészek az EUMSZ 157. cikk hatálya alá tartoznak, melynek értelmében minden munkáltató biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfi és a női munkavállalók egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak. Ezt követően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen törvény az érintett nyugdíjrendszerekben a nemen alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetéssel járó feltételeket vezetett be azon időpont vonatkozásában, amikor az érintettek ténylegesen részesülhetnek az e rendszerek által biztosított előnyökben. Végezetül a Bíróság elutasította a Lengyel Köztársaság azon érvét, amely szerint a női és férfi bírák és ügyészek közötti, az öregségi nyugdíjra való jogosultságra vonatkozó korhatár tekintetében előírt különbségek előnyben részesítésnek minősülnek.

* Az összefoglalót készítette: *Nagy Péter Zsombor*, DE ÁJK

¹ A Bíróság (nagytanács) 2019. november 5-i ítélete. Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság C-192/18. sz. ügy, ECLI:EU:C:2019:924.

Másodszor a Bíróság megvizsgálta azon intézkedést is, amellyel az igazságügyi minisztert felruházták azon jogkörrel, hogy döntsön a lengyel rendes bíróságok bírái feladatkörük ellátásának a csökkentett nyugdíjkorhatáron túli folytatásának engedélyezéséről.

A Bíróság kifejtette azon állásfoglalását, hogy alapvető fontosságúnak tartja a bíróságok függetlenségét, így az, hogy az igazságügyi miniszter jogköre az, hogy döntsön a bírák nyugdíjkorhatáron felüli jogviszony hosszabbításáról, túl homályos és nem ellenőrizhető, továbbá aggályos, hogy az általa meghozott határozatot nem kell indokolni, és azzal szemben nincs helye bírósági jogorvoslatnak.

Mindezek alapján jelen ügyben sérti az elmozdíthatatlanság elvét a rendes bíróságok bírái rendes nyugdíjkorhatárának csökkentésére vonatkozó intézkedés, valamint az igazságügyi minisztert annak érdekében megillető diszkrecionális jogkör kombinációja, hogy engedélyezi vagy sem e bírák számára feladatkörük ellátásának folytatását az új korhatáron túl. Ezek alapján az Európai Unió Bírósága az Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyében teljes egészében helyt adott a felperes keresetének.

Források jegyzéke:

- A Bíróság (nagytanács) 2019. november 5-i ítélete – Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság C-192/18. sz. ügy, ECLI:EU:C:2019:924

ÚJABB "CSAPÁS" AZ ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIÁRA?*

Az önkormányzatok diverzitása és autonómiája az elmúlt években jelentősén átalakult, - ahogyan arról több tanulmányban blogunk is beszámolt - s most a Kormány által ismertetett és benyújtott javaslatai alapján ismét gyökeres változások szemtanúi lehetünk. A javaslatok szerint az önkormányzatok nem szólhatnak bele érdemben, hogy mi épüljön a településen, a szabálysértési ügyek elbírálása a rendőrséghez kerülne áttételre, továbbá a tömegközlekedés finanszírozását javarészt az iparüzési adóból kellene fedezniük. „Megfelel-e az EU alapító szerződéseiben is garantált jogállamiság és bírói függetlenség elvének, hogy az Országos Bírósi Hivatal (OBH) elnöke egy bíróság elnöki pozícióját a pályázati eljárás megkerülésével, ideiglenes megbízással tölti be?”

A kormány jelenlegi elképzelése, továbbá a legutóbbi országgyűlési ülésen benyújtott javaslatok alapján az önkormányzati létet nagyban nehezítő szabályozást kíván életbe léptetni.

Az úgynevezett salátatörvény (T/8017. sz. törvényjavaslat A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról) értelmében 2020. március 1-jétől a járásközpontok városi jegyzőinek át kellene adniuk az építési igazgatással kapcsolatos feladataikat a kormányhivatalok részére. Ezen átengedéssel párhuzamosan pedig az önkormányzatok mindazon vagyona és vagyoni értékű joga állami kézbe kerülne, amely a jegyző építésügyi igazgatási feladatainak ellátását biztosítja. Ennek értelmében nemcsak az önkormányzati vagyon, hanem a feladatot ellátó köztisztviselők is a kormányhivatal alárendeltségébe kerülnek. A törvényjavaslat legfőbb problematikáját a korábban ismertetett önkormányzati autonómia csorbulása jelenti. Az önkormányzatnak ugyanis ezentúl nem lenne érdemi ráhatása arra, hogy mi és hogyan épül az adott településen, csupán annyi beleszólása lehetne az építkezésekbe, hogy a települési vagy kerületi építési szabályzatot továbbra is az önkormányzatnak kell meghoznia és elfogadnia. Ezen kívül pedig a településképi véleményezés is önkormányzati feladat maradna. Az átvételről történő megállapodásnak 2020. január 31.-ig kell megszületnie.

A jelenlegi szabályozás értelmében, ha valaki építési szándékkal kíván élni, akkor az illetékes első fokon eljáró építési hatósághoz, vagyis a jegyzőhöz kell fordulnia. Ha engedélyét nem kapta meg, másodfokon a kormányhivatalhoz fordulhat, melyben alapos indoklással kellett élnie.

A jegyző esetében azonban kérdésként vetődik fel, miszerint sérül-e autonómiája az építési hatósági ügyekben történő változás kapcsán. Maga a jegyző az önkormányzati törvény szerint ugyanis kettős szereppel bír. Egyrészt

* Az összefoglalót készítette: **Kovács Viktória**, joghallgató, DE ÁJK

a képviselő-testület által átruházott hatáskörben önkormányzati feladat- és hatásköröket gyakorol, másrészt törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet államigazgatási feladatokat telepíthet a jegyzőre, mely helyzetben a jegyző az államigazgatás helyi képviselőjeként jár el. Az építési hatósági feladatok az építési törvény szerint ugyanis államigazgatási feladatnak minősülnek, azokat pedig az állam eddig első fokon a járasszékhely települési önkormányzat jegyzőjén és a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjén keresztül gyakorolja. A másodfokú építésügyi hatósági feladatokat pedig a fővárosi és megyei kormányhivatalok látja el. A következtetések levonása kapcsán elmondható, miszerint az építésügyi hatósági kérdésekben az önkormányzatok eddig sem járhattak el, hiszen azokat a jegyzők nem önkormányzati tisztségviselőként, hanem az államigazgatás helyi képviselőjeként látták el.

További javaslat a szabálysértési ügyek kapcsán került beadásra. A korábbi szabályozással ellentétben, miszerint eddigiekben a kisebb ügyekben az eljáró hatóság a járási kormányhivatal volt, addig a benyújtott javaslat értelmében ez a rendőrség feladat- és hatáskörébe csúszna át. Előnye az volna, miszerint a kormányhivatal alapjáraton túlterhelt és létszámiánnyal küzdő volta alól fellelőzhető, kvázi tehermentesítése menne végbe, hátránya azonban az jelentené, hogy a kerületi rendőrség sokkal leterheltebbé válna.

Végül, de nem utolsó sorban javaslat került benyújtásra a tömegközlekedés forrásfedezetének kapcsán. Eszerint az önkormányzatoknak a helyi iparüzési adóbevételből kellene finanszíroznia azt, mely bevételi forrása az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység után fizetett adó (1990. évi C. törvény a helyi adókról). Ez nyilván annyiban nehezítené a helyzetet, miszerint jóval szűkebb keret szolgálna a fenntartás, működtetés, valamint az esetleges innováció anyagi fedezetéül, továbbá a költségvetés felhasználási keretét is jelentősen átrendezné. Ennek megoldásaként szolgálhatna az esetleges átcsoportosítások kérdése, mely esetlegesen szociális, kulturális vagy városüzemeltetési oldalról történhetne, továbbá felvetődne az adón kívüli források felkutatása is. (pl. parkolási közszolgáltatás átszervezés, a dugódíj bevezetése)

A törvényjavaslat kapcsán tehát összegzésként elmondható, miszerint egy újabb "csapással", az elmúlt években stabilizálódni látszó helyzetet felforgatnák. A javaslat elfogadása és bevezetése ugyan még kérdéses, mégis elgondolkodtató, hogy bevezetése esetén mennyi maradna az önkormányzatok egyébként is szűk autonómiájából, azok után hogyan kellene tekinteni a magyar lokális szintre.

Források jegyzéke:

- T/8017. sz. törvényjavaslat A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról
- https://www.parlament.hu/irom41/08017/08017.pdf?utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_201911 (letöltés dátuma: 2011.november 11.)
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv&utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_201911(letöltés dátuma: 2011.november 11.)
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700078.tv&utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_201911(letöltés dátuma: 2011.november 11.)
- https://mandiner.hu/cikk/20191115_most_akkor_tenyleg_kiveszi_az_on_kormanyzatok_kezebol_az_epitesugyet_a_kormany (letöltés dátuma: 2011.november 11.)
- <https://444.hu/2019/11/12/torvenybe-foglalja-a-kormany-hogy-az-iparuzesi-adot-elsodlegesen-a-helyi-tomegkozlekedes-finanszirozasarakell-forditaniuk-az-onkormanyzatoknak> (letöltés dátuma: 2011.november 11.)

AJB JELENTÉS: A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI BÍRSÁG SZABÁLYOZÁSA A JOGBIZTONSÁG KÖVETELMÉNYÉBE ÜTKÖZIK*

Az alapvető jogok biztosa és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettese közös vizsgálatot indított, majd közös jelentést adott ki Velence közterületén jogellenesen elhelyezett hulladékok tárgyában. Az ügy tényállása szerint Velence város köztemetője mögötti közterületen a temetőből származó - korábban a temető területén gyűjtött - zöldhulladékot helyeztek el az önkormányzat kérésére ismeretlen személyek, ideiglenesen. A hulladék elszállításának és temetőn kívül való elhelyezésének indoka a költségmegtakarítás volt.

Ezzel kapcsolatban a panaszos két közérdekű bejelentést is tett az illetékes hatóságok felé. A panaszos először Velence Város Jegyzőjének a köztemetőből származó zöldhulladék illegális elhelyezésére vonatkozóan tett közérdekű bejelentést, másodszor pedig az illetékes Járási Hivatalnál nyújtott be feljelentést köztisztasági szabálysértés gyanúja miatt.

Az első bejelentéssel kapcsolatban a jegyző tájékoztatást adott a panaszosnak arról, hogy meddig és miért a temető mögötti közterületi ingatlanra kerülnek elhelyezésre a temetőből származó zöldhulladékok. A második bejelentéssel kapcsolatban pedig a Járási Hivatal az eljárás iratait közigazgatási eljárás lefolytatása céljából áttette a hatáskörrel rendelkező jegyzőnek és egyidejűleg a szabálysértési eljárást szabálysértés hiányában megszüntette. Határozatát azzal indokolta, hogy a HgbR. 2. § (2) bekezdés c) pontja alapján a feljelentéssel érintett illegális hulladékelhelyezés hulladékgazdálkodási bírsággal sújtható, így a Szabstv, 2. § (4) bekezdése alapján már nincs helye szabálysértési eljárás lefolytatásának.

Az alapvető jogok biztosa és helyettese vizsgálatuk alapján az első közérdekű bejelentéssel kapcsolatban azt állapította meg, hogy a köztemető területéről a temető területén keletkezett zöldhulladékot egy másik közterületi ingatlanra szállító üzemeltető a hulladék szállítását a Htv. 14. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján csak engedély vagy nyilvántartásba vétel alapján végezhetné volna. Azonban az üzemeltető nem rendelkezett ezen tevékenység végzésére jogosító hatósági aktusokkal, továbbá a köztemető üzemeltetője, mint a hulladék birtokosa nem tett eleget a Htv. 31. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségének sem és mivel a hulladék szállítása a 14. § (1) bekezdésében meghatározott egyik kivételi esetnek sem minősült, így az üzemeltető jogellenes szállította át a köztemetőben keletkezett hulladékokat a temetőből a temető mögötti közterületi ingatlanra.

* Az összefoglalót készítette: *Soltész Péter Ádám*, joghallgató, DE ÁJK

A második bejelentéssel kapcsolatban pedig megállapították, hogy a jogszabályok ellentétes rendelkezése miatt a Járási Hivatal nem helyesen járt el, akkor mikor a köztisztasági szabálysértés gyanúja miatti feljelentést követően az eljárás iratait a jegyzőhöz tette át közigazgatási eljárás lefolytatása céljából, úgyhogy egyidejűleg a szabálysértési eljárást megszüntette. Ugyanis a Szabstv. 2. § (4) bekezdése alapján valóban nem állapítható meg a szabálysértés, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet - az eljárási bírság kivételével - közigazgatási eljárásban kiszabható bírság alkalmazását rendeli el.

Viszont a jogalkotó felismerve azt, hogy ebben az esetben nem lehet köztisztasági szabálysértés miatt szabálysértési eljárást lefolytatni, így módosította a Htv. rendelkezéseit annak érdekében, hogy a szabálysértési eljárás alkalmazhatóságának korlátja megszűnjön a köztisztasági szabálysértés vonatkozásában. Így 2017. január 1.-től a Htv. 86. § (6a) bekezdése alapján már nincs helye közigazgatási bírság alkalmazásának települési hulladék közterületen engedély nélkül történő lerakása, illetve elhelyezése miatt.

A jogi probléma viszont abból adódódott, hogy a hulladékgazdálkodási bírság kiszabására vonatkozó kormányrendelet, a HgbR. 2. § (2) bekezdés c) pontja továbbra is jogosultságot ad a jegyzőnek a hulladékgazdálkodási bírság kiszabására, ha a települési hulladékot közterületen, illetve más ingatlanán hagyták el. Vagyis a HgbR. 2. (2) bekezdés c) pontja alapján továbbra sem lehetne megállapítani köztisztasági szabálysértést elkövetését abban az esetben, ha valaki jogellenes helyez el hulladékot a közterületre, mivel ebben az esetben hulladékgazdálkodási bírság kiszabására van lehetőség. Másfelől viszont a jegyző még sem jogosult hulladékgazdálkodási bírság kiszabására, hiszen 2017. január 1-től a Htv. 86. § (6a) bekezdése alapján már nincs helye hulladékgazdálkodási bírság kiszabásának ilyen esetekben.

Ezek alapján megállapították azt, hogy a Htv. módosításakor a HgbR. 2. (2) bekezdés c) pontjának hatályon kívül helyezésére nem került sor, így a kormányrendelet és a törvény rendelkezései egymással ellentétesek lettek. Ez pedig az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésébe ütközést eredményezett, mivel a Kormányrendelet nem lehet ellentétes a törvénnyel. Továbbá ezekből következően azt is rögzítették, hogy szabályozásokban lévő ellentmondás nem felel meg a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményének sem, illetve az közvetve sérti az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt egészséges környezethez való jogot is.

Az ombudsman és helyettese ezek után azt is vizsgálta, hogy a jegyzőnek a második bejelentés alapján milyen eljárási lehetőségei, illetve kötelességei voltak. Itt azt állapították meg, hogy a jegyzőnek az áttett bejelentés alapján hatáskörének hiányát megállapítva eljárást megszüntető végzést kellett volna hoznia, illetve vizsgálni kellett volna, mint környezetvédelmi hatóság a hatáskörét és illetékességét. Utóbbinak hiányát megállapítva pedig a felügyeleti

szervének be kellett volna jelentenie a kizárási okot és más azonos hatáskörű hatóság kijelölését kellett volna kérnie. A jegyző emellett a hozzátett bejelentéssel összefüggésben a bejelentő értesítésének sem tett eleget.

Ezek alapján állapították meg azt, hogy a jegyző eljárása a petíciós jogot és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot is megsértette, továbbá, hogy eljárása az egészséges környezethez való jog szempontjából sem volt megfelelő.

Végül a vizsgálat eredményeinek közlése mellett az alapvető jogok biztosa és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettese a közös jelentésben intézkedéseket is megfogalmazott a hulladékgazdálkodásért felelős innovációs és technológiai miniszternek és Velence Város Jegyzőjének egyaránt. Az előbbinek javasolta, hogy a Htv. és HgbR. rendelkezései közötti ellentétet a HgbR. módosításával orvosolja, míg utóbbit felkérte, hogy a későbbiekben az elhagyott, illetve jogellenesen elhelyezett hulladékokkal kapcsolatos környezetvédelmi hatáskörét a jelentésben tett megállapításokra figyelemmel gyakorolja.

A közös jelentés legfontosabb megállapítása, tehát az volt, hogy a hulladékgazdálkodási bírság szabályozására vonatkozó törvényi és kormányrendeleti rendelkezések egymással ellentétesek, amely sérti jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét, illetve ezen ellentét miatt a hulladékgazdálkodási bírság szabályozására vonatkozó Kormány rendelete, a HgbR. 2. § (2) bekezdés c) pontja szerinti rendelkezése az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésébe ütközése miatt Alaptörvény-ellenes.

Források jegyzéke:

- http://www.ajbh.hu/documents/10180/3190211/Közös+jelentés+hulladék+elhelyezése+ügyében+385_2019/2bd49b12-8028-fbc8-407d-2ab4da3fced?version=1.0 (letöltés dátuma: 2020.02.09.)
- <https://jogaszvilag.hu/serti-a-jogbiztonsagot-a-hulladegzaldalkodasi-birsag-szabalyozasa/> (letöltés dátuma: 2020.02.09.)

A CIVIL SZERVEZETEK KÜLFÖLDRŐL TÖRTÉNŐ FINANSZÍROZÁSA TEKINTETÉBEN ELŐÍRT KORLÁTOZÁSOK NEM EGYEZTETHETŐK ÖSSZE AZ UNIÓS JOGGAL *

Nemrégiben jelent meg Campos Sánchez-Bordona főtanácsnoki indítványa a Bizottság kontra Magyarország (C-78/18. sz.) ügyben . Az ügy tényállása szerint 2017-ben Magyarország azzal a céllal fogadott el törvényt, hogy a civil szervezeteknek külföldről juttatott adományokat átláthatóbbá tegye. A törvény értelmében azon civil szervezeteket kell nyilvántartásba venni, akik külföldről jutnak pénzügyi támogatáshoz, melynek összege eléri vagy meghaladja az 500.000 forintot, továbbá fontos rendelkezése, hogy a nyilvántartásba vétel során felvezetésre kerül a támogató személy neve is.

A Bizottság e törvény miatt kötelezettségzegés megállapítása iránt keresetett nyújtott be az Európai Unió Bíróságához. A Bizottság a keresetében arra hivatkozik, hogy a külföldről finanszírozott civil szervezetek átláthatóságára vonatkozó törvény sérti a tőke szabad mozgásának elvét, valamint egyes, az Európai Unió Chartája által nevesített jogokat, így például a védelemhez való jogot és az egyesülés szabadságához való jogot. Ezek által Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok által előterjesztett indítványában több fontos megállapítást tett.

Elsődlegesen, hogy a külföldről történő adományozás/támogatás tőkemozgásnak minősül, ahol nyilvántartásba vétel a külföldi állampolgárok, külföldi tagállamok jogait nagyobb mértékben érintik, mint a magyar államot, magyar állampolgárokat. Továbbá a szabad tőkemozgás korlátozásához vezet mindaz a tevékenység, mely alapján egy mindenki számára elérhető elektronikus portálon megtekinthetők, hogy ki, kinek utal adomány formájában tőkét. Ez megbélyegző hatást válthat ki az adományozókra tekintettel a magyar társadalomban.

Másodlagosan, sérti az adott törvény az egyesülés szabadságához való jogot, mivel a nyilvántartásba vétel olyan nehézségeket, hátrányokat okozhatnak a civil szervezetek számára, melyek a szervezet céljainak elérése érdekében akadályoztatva lennének. Továbbá sérti a magánélet és személyes adatok védelmét, mivel az adományozó nevének pusztá közlése önmagában elegendő az azonosításhoz, illetve ahhoz, hogy ez a közlés az uniós jognak a személyes adatok kezelésére vonatkozó rendelkezései hatálya alá tartozzon. Az a tény, hogy az adományozó neve megjelenik egy civil szervezet mellett, olyan ideológiai profilt eredményezhet, mely negatív hatású is lehet.

* Az összefoglalót készítette: **Nagy Péter Zsombor**, joghallgató, DE ÁJK

Következtetésképpen a főtanácsnok úgy véli, hogy ezen adatok közzététele a magánélet és a személyes adatok védelmére vonatkozó jogokba, valamint az egyesülési szabadsághoz való jogba történő beavatkozásnak minősül, amely jogokat a Charta biztosít.

Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Bizottság kontra Magyarország C-78/18. számú ügyében az alábbi indítványt terjesztette elő az Európai Unió Bíróságának: Állapítsa meg az EUB, hogy a vitatott magyar szabályozás indokolatlanul korlátozza a tőke szabad mozgását, mivel olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek a Charta által védett alapvető jogokba történő igazolatlan beavatkozással járnak a magánélet, a személyes adatok védelme és az egyesülési szabadság tekintetében.

Források jegyzéke:

- <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-01/cp200002hu.pdf> (letöltés dátuma: 2020. január 21.)

A BÖRTÖNKÁRTÉRÍTÉSEK KIFIZETÉSÉNEK FELFÜGGESZTÉSÉRŐL DÖNTÖTT AZ ORSZÁGGYŰLÉS*

Az elmúlt években számos alkalommal indítottak és nyertek pert egyes fogvatartottak nem megfelelő fogva tartási körülményekre hivatkozásul. Idén év elején került e témakör a Kormány politikájának előterébe, s a cél az lett, hogy fel kell függeszteni a börtönök túlszűfolttsága miatt megítélt kártalanítások kifizetését. 2020. január 21-én a Kormány el is fogadta az 1004/2020. (I.21.) kormány határozatot, melyben a Kormány felhívta az igazságügyi minisztert, hogy a börtönzsűfolttságok miatti kártalanítások kifizetését haladéktalanul függeszse fel és a hatályos szabályozást haladéktalanul vizsgálja felül, amelynek eredményéről tájékoztassa majd a Kormányt. A miniszterelnök helyettes 2020. február 17-én be is nyújtotta „a börtönzsűfolttsági kártalanításokkal kapcsolatos visszaélések megszüntetése érdekében szükséges haladéktalan intézkedésekről” szóló törvényjavaslatot az Országgyűlésnek, amelyet február 25-én 139 igen, 2 nem és 4 tartózkodás mellett fogadott el a Parlament.¹

A börtönzsűfolttság miatt megítélt kártalanítások a Magyarország által ratifikált és törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményére (a továbbiakban: EJEE) és az egyezményben foglaltak értelmezésére és betartatására létrehozott Emberi Jogok Európai Bíróságához (a továbbiakban: EJEB) vezethetők vissza. Ugyanis a börtönök túlszűfolttsága miatt keletkezett alapjog sérelemre alapozott kártalanítási kereseteknél a magyar bíróságok annak ellenére, hogy megállapították a jogsértést, kártalanítást nem ítélték meg az elítélteknek „*azon az alapon, hogy a börtönöknek túl sok fogvatartottat kell befogadniuk, és ezért objektív okból nem tudják biztosítani a kellő mozgásteret.*”²

Emiatt egyes fogvatartottak az EJEB-hez fordultak arra hivatkozva, hogy Magyarország megsérti az EJEE 3. cikkét. Az Emberi Jogok Európai Bírósága meg is állapította, hogy a börtönök túlszűfolttsága a kínzás, illetve az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütközik, de ellentétben a magyar bíróságokkal kártérítést is megítélt a fogvatartottak számára.³

* Az összefoglalót készítette: **Soltész Péter Ádám**, joghallgató, DE ÁJK

¹ https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-egyszerusitett-lekerdezes?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_auth=6KfIELbX&hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcplsql%2Fogv_szav.szav_lap_egy%3Fp_szavdatum%3D2020.02.25.12%3A37%3A16%26p_szavkepvsva v%3DI%26p_ckl%3D41%26p_osszefuz%3DI%26p_kitiltott%3D (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

² Magyar Helsinki Bizottság társelnökének véleménye. *Index.hu*, 2020.01.17., https://index.hu/velemenylolvir/2020/01/17/borton_zsufoltsg_jogsertes_karterites/ (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

³ Magyar Helsinki Bizottság társelnökének véleménye. *i.m.*

Az EJEB döntéseinek következtében egyre több fogvatartott fordult a strasbourgi székhelyű bírósághoz ilyen jogalapú panasszal, így fennállt annak a veszélye, hogy a bíróság tömegesen elmarasztalja Magyarországot. Ennek elkerülése érdekében, továbbá, hogy Magyarországnak „*ne kelljen euróban megállapított súlyos kártérítéseket és egyéb költségeket*”⁴ megfizetnie, az Országgyűlés egy hazai kompenzációs rendszert fogadott el 2016-ban, mely 2017. január 1-jén lépett hatályba.⁵

A bevezetett hazai kompenzációs rendszer alapján „*a kártalanítást minden esetben a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző zsúfolt elhelyezési körülmény alapozza meg*”.⁶ Az elhelyezési körülményeket pedig tovább súlyosító körülményeket (pl. nem megfelelő szellőztetés) a büntetés-végrehajtási bíró csak sérelem mértékének megállapítások veszi figyelembe.⁷

A kártalanítás egynapi összege 1200 és 1600 forint között mozog, amelyet minden olyan napra meg kell fizetni, amikor az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között volt.⁸

A szabályozásnak viszont kevésbé ismert, de lényeges eleme az is, hogy a kártalanítással szemben bizonyos követelések kielégítésének is helye van. Így a bíróság által megítélt polgári jogi igény, kártérítés, sérelemdíj erejéig helye van a kártalanításból való kielégítésnek, feltéve, hogy ezeket azzal a

⁴ Dr. Völner Pál előterjesztő nyitóbeszéde a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslathoz. *Parlament.hu*, https://www.parlament.hu/web/guest/orszaggyulesi-naplo-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=z8BwFOv9&_hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D40%26p_uln%3D170%26p_felsz%3D171%26p_szoveg%3Dfogva%2520tartott%2520and%2520k%3%B6r%3BCLm%3%A9nyek%26p_felszig%3D171 (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

⁵ A hazai kompenzációs rendszer bevezetésnek indoka volt továbbá az is, hogy az EJEB általános cselekvési terv készítésére is kötelezte Magyarországot, amely biztosítja börtönzsúfolttság okozta jogsérelem bekövetkezésének megelőzését és a sérelem bekövetkezése esetén megfelelő kompenzációt biztosító hatékony jogorvoslati rendszert. Továbbá a 2014-ben az Alkotmánybíróság egyik döntése is megállapította, hogy a börtönök túlzásúfolttsága megalázó bánásmódnak minősül. Börtönviszonyok: a kormány maga okozta a bajt. *Index.hu*, 2020.01.17., https://index.hu/velemeny/olvir/2020/01/17/borton_zsufoltsg_jogsertes_karterites/ (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

⁶ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslat 22. § szakaszának részletes indoklása. *Parlament.hu*, <https://www.parlament.hu/irom40/12179/12179.pdf> (A letöltés dátuma: 2020. március 3.) 27.

⁷ *Ua.* 27.

⁸ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. CCXL. törvény 10/A. § (1) és (3) bekezdés.

bűncselekménnyel összefüggésben ítélték meg, amely miatt a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása tekintetében a kártalanítást megállapították. Ugyanez a joghatása a gyermektartásdíj behajtása iránti végrehajtási eljárásban érvényesített követelésnek is.⁹ Vagyis a fogvatartott vagy az elítélt által kapott kártalanítás összegéből a bűncselekmény áldozatai és az elítélt gyermektartásdíjra jogosult gyermekei is részesülhetnek.

A „börtönkártérítések felfüggesztésére” vonatkozó törvény rendelkezései

Az elfogadott törvény elég rövid, csak öt darab paragrafusból áll. A törvény preambuluma szerint az Országgyűlés a bűncselekmények áldozatai érdekeinek érvényesítése érdekében alkotta meg a törvényt, de szem előtt tartva az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, valamint a társadalom igazságérzetét is.

A törvény rendelkezései alapján a Kormánynak a nemzeti konzultáció eredménye alapján a bűncselekményekből származó károk enyhítéséről szóló és a bűncselekmények áldozatainak érdekeit érvényre juttató új szabályozási rendszert kell kidolgozni 2020. május 15-éig, illetve 2020. szeptember 30-ig biztosítani kell, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek átlagos kihasználtsága ne haladja meg a százszázalékos kihasználtságot.¹⁰

Emellett még két fontos rendelkezése is van a törvénynek. Az egyik, hogy a Bv.tv. módosításával az elítélteknek és a fogvatartottaknak járó kártalanítás összegét most már csak a büntetés-végrehajtási intézet által kezelt letéti számlára, vagy csak az elítélt vagy a fogvatartott saját bankszámlájára lehet utalni, melynek a törvényjavaslathoz fűzött részletes indoklás¹¹ szerint az az oka, hogy a kártalanítás kifejezetten személyhez kötött, illetve hogy ezen összegekkel való visszaélést elkerüljék.¹²

⁹ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. CCXL. törvény 10/A. § (7) bekezdés.

¹⁰ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslat 22. § szakaszának részletes indoklása. *i.m.* 2.

¹¹ Ua. 4.

¹² Dr. Völner Pál, az igazságügyi minisztériumi államtitkár parlamenti interpellációra adott válasza is arra enged következtetni, hogy ezen szabályozásnak az volt a célja, hogy a visszaéléseket elkerüljék, ugyanis állítása szerint „a kártalanítási eljáráshoz kapcsolódóan 2017-2019 között összesen 8,6 milliárd forintot fizetett ki a tárca és az összes kifizetés 61 százaléka és az összegek 70 százaléka ügyvédi számlára érkezett.” *Parlament.hu*, https://www.parlament.hu/web/guest/orszaggyulesi-naplo-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=rWl5qWUx&_hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D41%26p_ uln%3D105%26p_felsz%3D62%26p_szoveg%3D%26p_felsz%3D62 (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

A másik fontos rendelkezés, hogy a törvény hatályba lépését követően az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás kifizetését 2020. június 15-ig felfüggesztette, de a hatályba lépést megelőzően megítélt kártalanítási összegek továbbra is a határozat meghozatalakor hatályos szabályok szerint teljesítendők. Ennek oka a törvényjavaslat részletes indoklása szerint az, hogy „*a bűncselekmények áldozataira, illetve a fogvatartottakra vonatkozó kompenzációs rendszerek közötti megbomlott természetes egyensúlyt helyreállítsa.*”¹³

Uniós reakciók?

Az elfogadott törvényjavaslattal kapcsolatban egyelőre különböző uniós intézmények, illetve az uniós intézményekben különböző tisztségeket betöltő személyek nem nyilvánítottak véleményt. A kormánynak pedig ezen ügy uniós jogi vonatkozásában nem egységes az álláspontja, mivel a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára újságírói kérdésre azt felelte hogy „*a Kormány az Európa Tanácsban és az Európai Parlamentben vitatná meg, hogy tényleg jár-e pénz azoknak az elítélteknek, akiknek a rossz börtönkörülmények miatt ítélték meg kártérítést*”,¹⁴ míg a Miniszterelnökséget vezető miniszter arra az újságírói kérdésre, hogy számítanak-e valamilyen reakcióra az Európai Unió vagy az Európai Néppárt felől a börtönzsúfolttság miatt megítélt kártalanításokkal kapcsolatos nemzeti konzultáció miatt azt válaszolta, hogy „*nem tudom, de nem is érdekel különösebben*”.¹⁵

Ugyanakkor érdemes figyelemmel kísérni az Uniós fejleményeket, mivel várhatóan az ügy jogállamisággal kapcsolatos kérdéseket, aggályokat is felvethet az Unió intézményei részéről.

Források jegyzéke:

- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

¹³ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslat 22. § szakaszának részletes indoklása. *i.m.* 5.

¹⁴ Felfüggesztette az állam az elítélteknek megítélt kártérítések kifizetését. [444.hu](https://444.hu/2020/01/15/felfuggesztette-az-allam-az-elitelteknek-megitelt-karteritesek-kifizeteset), 2020.01.15., <https://444.hu/2020/01/15/felfuggesztette-az-allam-az-elitelteknek-megitelt-karteritesek-kifizeteset> (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

¹⁵ https://azonnali.hu/cikk/20200213_akar-nepszavazast-is-megfontolna-a-kormany-gyongyosparatrol-es-bortonkarteritesekrol (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

22. § szakaszának részletes indoklása. *Parlament.hu*, <https://www.parlament.hu/irom40/12179/12179.pdf> (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. CCXL. törvény
 - A hazai kompenzációs rendszer bevezetésnek indoka volt továbbá az is, hogy az EJEB általános cselekvési terv készítésére is kötelezte Magyarországot, amely biztosítja börtönzsúfoltság okozta jogsérelem bekövetkezésének megelőzését és a sérelem bekövetkezése esetén megfelelő kompenzációt biztosító hatékony jogorvoslati rendszert. Továbbá a 2014-ben az Alkotmánybíróság egyik döntése is megállapította, hogy a börtönök túlzásúfoltága megalázó bánásmódnak minősül. Börtönviszonyok: a kormány maga okozta a bajt. *Index.hu*, 2020.01.17., https://index.hu/velemenylolvir/2020/01/17/borton_zsufoltság_jogsertes_karterites/ (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
 - Dr. Völner Pál előterjesztő nyitóbeszéde a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló törvényjavaslatához. *Parlament.hu*, https://www.parlament.hu/web/guest/orszaggyulesi-naplo-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=z8BwFOv9&hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpsql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D40%26p_uln%3D170%26p_felsz%3D171%26p_szoveg%3Dfogva%2520tartott%2520and%2520k%C3%B6r%C3%BClm%C3%A9nyek%26p_felszig%3D171 (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
 - Dr. Völner Pál, az igazságügyi minisztériumi államtitkár parlamenti interpellációra adott válasza is arra enged következtetni, hogy ezen szabályozásnak az volt a célja, hogy a visszaéléseket elkerüljék, ugyanis állítása szerint „a kártalanítási eljáráshoz kapcsolódóan 2017-2019 között összesen 8,6 milliárd forintot fizetett ki a tárca és az összes kifizetés 61 százaléka és az összegek 70 százaléka ügyvédi számlára érkezett.” *Parlament.hu*, https://www.parlament.hu/web/guest/orszaggyulesi-naplo-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=rW15qWUx&hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_I

[NSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcplsql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D41%26p_uln%3D105%26p_felsz%3D62%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D62](#) (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

- Felfüggesztette az állam az elítélteknek megítelt kártérítések kifizetését. *444.hu*, 2020.01.15., <https://444.hu/2020/01/15/felfugesztette-az-allam-az-elitelteknek-megitelt-karteritesek-kifizeteset> (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
- https://azonnali.hu/cikk/20200213_akar-nepszavazast-is-megfontolna-a-kormany-gyongyosparatol-es-bortonkarteritesekrol (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
- https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-egyszerusitett-lekerdezes?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_auth=6KfIELbX&hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcplsql%2Fogy_szav.szav_lap_egy%3Fp_szavdatum%3D2020.02.25.12%3A37%3A16%26p_szavkepvszav%3DI%26p_ckl%3D41%26p_osszefuz%3DI%26p_kitiltott%3D (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)
- Magyar Helsinki Bizottság társelnökének véleménye. *Index.hu*, 2020.01.17., https://index.hu/velemenylolvir/2020/01/17/borton_zsufoltsag_jogsertes_karterites/ (A letöltés dátuma: 2020. március 3.)

EUB: A MAGYAR REKLÁMADÓHOZ KAPCSOLÓDÓ SZANKCIÓRENDSZER NEM EGYEZTETHETŐ ÖSSZE AZ UNIÓS JOGGAL*

Az Európai Unió Bíróságának nemrégiben született meg azon ítélete, mely a magyar állam és a Google között a reklámadó szabályozásából adódó vitára tehet pontot. Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében megállapítást nyert, hogy azon tagállami szabályozás, amely a valamely másik tagállamban letelepedett reklámszolgáltatót a reklámadó-kötelezettség tekintetében bejelentkezési kötelezettség alá veti, nem ellentétes a szolgáltatásnyújtásnak az EUMSZ 56. cikkében biztosított szabadságával. Ugyanakkor az ehhez kapcsolódó szankciórendszert kifogásolta a Bíróság.

A jogeset előzményét a hazánkban bevezetett reklámadó szabályozása adta, mely bizonyos feltételek mentén az adóalanyok bejelentkezési kötelezettségét írta elő. Ennek a Google nem tett eleget, mivel álláspontja szerint rá nem vonatkoznak a fenti szabályok. Emiatt a Nemzeti Adó-és Vámhivatal egymilliárd forint összegű mulasztási bírságot szabott ki 2017. januárjában az ír Google Ireland társaság terhére.

A hatályos magyar jogi szabályozás rendelkezése értelmében ugyanis a bejelentkezési kötelezettség elmulasztásáért első alkalommal tízmillió forint, majd naponta, az előzőleg kiszabott mulasztási bírság háromszorosának megfelelő, összesen egymilliárd forint összegű bírság kerülhet kiszabásra. Ezt követően a Google Ireland a magyarországi Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult arra hivatkozva, hogy a külföldi illetőségű reklámszolgáltatókkal szemben fennálló bejelentkezési kötelezettségnek, másrészt pedig az ilyen bejelentkezés elmulasztásához kapcsolódó szankciórendszer az uniós joggal összeegyeztethetetlen, s diszkriminatív. A magyar bíróság ehhez kapcsolódóan előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult az EUB-hoz.

Az Európai Unió Bírósága döntésében megállapította: önmagában nem ellentétes az európai uniós joggal a reklámadó, azonban az azzal kapcsolatos szankciórendszer igen.

Az Európai Unió Bíróságának közleményében olvasható, hogy az ítélet rendelkezése szerint egy olyan tagállami szabályozás, amely a valamely másik tagállamban letelepedett reklámszolgáltatókat a reklámadó-kötelezettségük tekintetében bejelentkezési kötelezettség alá veti, nem ellentétes a szolgáltatásnyújtásnak az EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadságával.

A Bíróság rámutatott arra, hogy a szóban forgó bejelentkezési kötelezettség nem köti feltételekhez a reklámok közzétételére irányuló tevékenység

* Az összefoglalót készítette: **Kovács Viktória**, joghallgató, DE ÁJK

Magyarország területén való folytatását, s ez attól függetlenül áll fenn, hogy a magyar reklámtörvény hatálya alá tartozó szolgáltatók letelepedési helye hol található. Ez az adminisztratív követelmény tehát önmagában nem képezi a szolgáltatásnyújtás szabadságának akadályát.

Az ítélet szerint a szabályozás azon része, amely értelmében néhány nap alatt akár több millió euró értékű bírság kerülhet kiszabásra abban az esetben, amennyiben az érintett vállalat nem tett eleget a bejelentési kötelezettségének, azonban már nem egyeztethető össze az EU-s irányelvvel. A Bíróság kifogásolta továbbá, hogy a szabályozás szerint a magyar hatóságok a halmozott összeget végleges jelleggel megállapító határozat elfogadását megelőzően egyáltalán nem biztosítanak kellő időt az érintett vállalatoknak az észrevételeik megtételére és a kötelezettségek teljesítésére sem.

Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, miszerint a reklámadóhoz kapcsolódó szankciórendszer léte olyan mulasztási bírságok kiszabását teszi lehetővé, amelyek összege jelentősen magasabb, mint azon rendszer keretében kiszabott mulasztási bírságok összege, melyeket valamely Magyarországon letelepedett reklámszolgáltató által a nyilvántartásba vételi kötelezettségének megsértése esetére írnak elő. Továbbá sem az utóbb említett rendszerben kivetett összegek, sem pedig ezen rendszerhez kapcsolódó határidők nem olyan szigorúak, mint amelyeket a reklámadóról szóló törvény által előírt szankciók keretében alkalmaznak.

A bíróság döntése alapján az azonban az nem vitatható, hogy a Magyarországon letelepedett reklámszolgáltatók szankcionálhatók a nemzeti adójogi szabályozás általános rendelkezései alapján velük szemben előírt hasonló bejelentkezési és nyilvántartásba vételi kötelezettségek teljesítésének elmulasztása miatt.

A reklámadó ügye egyébként nem elsőként került az uniós bíróság elé. Az Európai Bizottság még 2016-ban arról számolt be, hogy a reklámadó indokolatlan előnyben részesíti az alacsonyabb reklámbevételű cégeket, valamint azokat, melyek 2013-ban nem voltak nyereségesek. Ezért az Európai Bizottság arra kötelezte Magyarországot határozatában, hogy állítsa helyre az egyenlő bánásmódot, s biztosítsa annak teljeskörű érvényesülését. A magyar kormány erre válaszul keresetet indított a határozat megsemmisítése iránt az Európai Bíróságon.

Végül a luxemburgi Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a brüsszeli testületnek nem sikerült megfelelően bizonyítania, hogy a reklámadó pusztán progresszív szerkezete miatt szelektív előnyt nyújtó intézkedésnek minősül. A bíróság szerint tehát nem sérti a magyar reklámadó az állami támogatásról szóló közösségi szabályokat. Az ítélet ezúton megsemmisítette az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos korábbi határozatát.

A 2014-ben bevezetett, majd európai uniós kérésre módosított reklámadó kulcsát 2017-ben először 7,5 százalékos értékre csökkentették, majd 2019 május

végén bejelentették, miszerint várhatóan 2022 végéig átmeneti jelleggel nulla százalékra mérséklük.

Az ügyre elsőként a Pénzügyminisztérium reflektált. Közleményében kifejtette, hogy a Bíróság ezen ítélete összhangban áll a Vodafone és a Tesco ügyekben meghozott döntéseivel. Mindkét ítélet ugyanis az igazságos és méltányos közteherviselés szellemében került megalkotásra. A Vodafone és Tesco ítélet kapcsán azonban egyrészt nagyobb adóterhet eredményező, másrészt arányosabb szabályzás nyert igazolást. Végül a közlemény arról rendelkezett, miszerint a Google-ügyben született ítélet a közös teherviselés rendszerébe vonja a Magyarországon adóköteles tevékenységet tényleges letelepedés hiányában végző multinacionális cégeket.

Az Igazságügyi Minisztérium közleménye arra enged következtetni, miszerint a Bíróság a Google Ireland ügyében hozott ítéletében lényegében arról rendelkezett, hogy az olyan nagy nemzetközi digitális cégek sem menekülhetnek az adókötelezettség elől, mint a Google. A bíróság szerint ugyanis, ha valamely másik tagállamban letelepedett reklámszolgáltatókat a reklámadó-kötelezettségük tekintetében bejelentkezési kötelezettség alá veti egy tagállam, az nem ellentétes a szolgáltatásnyújtás szabadságával, sőt a bejelentkezési kötelezettség elmulasztása egyben szankcionálható is. Mindezen tevékenységet pedig az Igazságügyi Minisztérium nemrégiben megalakult digitális szabadság bizottsága is vizsgálat alá vonja majd.

Források jegyzéke:

- A C-482/18. sz. ügyben hozott ítélet (Google Ireland Limited kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága).

A FŐTANÁCSNOKI INDÍTVÁNY SZERINT MAGYARORSZÁGNAK EGYENLŐ BÁNÁSMÓDOT KELL BIZTOSÍTANIA MINDEN FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY SZÁMÁRA*

A Bizottság 2018-ban kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet indított Magyarország ellen a felsőoktatási törvény érintett módosításai miatt. Juliane Kokott főtanácsnok 2020. március 5-i napon a C-66/18. sz. ügyben azt javasolja a Bíróságnak, hogy adjon helyt ennek a keresetnek. Az ügy alapját az adta, hogy 2017-ben a magyar országgyűlés módosította a felsőoktatási törvényt, mely szerint az EGT-én kívüli államok felsőoktatási intézményei csak akkor működhetnek hazánkban, ha Magyarország és a származási államuk között nemzetközi szerződés áll fenn. Továbbá azt is előírja, hogy valamennyi ilyen külföldi felsőoktatási intézménynek a származási államában is nyújtania kell felsőoktatási képzést.

Az Egyesült Államok New York szövetségi államának joga szerint létrehozott és egy magyar származású amerikai üzletember által támogatott Central European University (CEU) volt az egyedüli olyan intézmény, mely Magyarországon már működő külföldi felsőoktatási intézmény, amely nem felelt meg ezen új feltételeknek. Ennek következménye az lett, hogy a CEU 2019 novemberében elköltözött Budapestről és Ausztria fővárosában (Bécs) nyitotta meg újra kapuit.

A főtanácsnok szerint a szabályozás a GATS-egyezmény - a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény - szerinti nemzeti elbánás elvébe vagyis a külföldi és a belföldi szolgáltatókra vonatkozó egyenlő bánásmód elvébe ütközik. A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretében kötötték meg ezt az egyezményt, melyet az EU jóváhagyott, és ezzel az az uniós jog részévé vált. A Bíróság rendszerint nem alkalmazza a WTO jogát, azonban hatáskörrel rendelkezik arra vonatkozóan, hogy az Unión belül olyan keresetekről döntsön, amelyekkel a Bizottság ilyen jogforrás be nem tartását rója fel valamelyik tagállamnak. Ezzel az Unió azt kívánja kifejezésre juttatni, hogy a nemzetközi jog összhangjában kíván eljárni az adott ügyben.

A GATS keretében Magyarország teljes mértékben kötelezettséget vállalt arra vonatkozóan, hogy egyenlő bánásmódot biztosít a külföldi és belföldi szolgáltatók számára is. Megjegyezném, hogy viszont Magyarország nem élt azzal a lehetőséggel, hogy a felsőoktatási szolgáltatásokkal kapcsolatban fenntartást emeljen a nemzeti elbánás tekintetében, ezért nem igazolható az új körülmény.

Az indítvány szerint sérti az Európai Unió Alapjogi Chartáját a származási állammal kötött nemzetközi szerződésre vonatkozó követelmény, mivel

* Az összefoglalót készítette: **Nagy Péter Zsombor**, joghallgató, DE ÁJK

aránytalanul korlátozza az oktatási intézmények alapításának és működtetésének szabadságát, valamint a tudomány szabadságát. A felsőoktatás terén minden tagállam, ahogy Magyarország is kötve van az uniós alapjogokhoz, amennyiben az unió nemzetközi jogi kötelezettségeit hajtja végre. Amikor ugyanis Magyarország a GATS keretében vállalt kötelezettségeket, azok az Unióra szálltak át.

A származási országban folytatott tényleges oktatási tevékenység fennállásra vonatkozó követelmény, amely valamennyi külföldi felsőoktatási intézményre vonatkozik, a főtanácsnok szerint hátrányosan megkülönböztető, illetve aránytalan jellege miatt sérti a letelepedés szabadságát - mely magában foglalja a gazdasági szereplők azon jogát is, hogy tevékenységüket kizárólag másik tagállamban gyakorolják - a szolgáltatási irányelvet, az Alapjogi Chartát, továbbá a GATS egyezményben előírt egyenlő bánásmód elvét.

Források jegyzéke:

- <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-03/cp200025hu.pdf> (letöltés dátuma: 2020. március 21.)

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A Közjavak folyamatosan várja a minimum 10.000, maximum 25.000 karakter terjedelmű, a folyóirat profiljába illeszkedő tanulmányokat. A kéziratok megküldése előtt javasoljuk a formai követelményekre vonatkozó szabályok áttanulmányozását. A megjelentetni kívánt tanulmányokat a szerkesztőbizottság részére az alábbi e-mail címre kérjük megküldeni: bartha.ildiko@law.unideb.hu

A szerkesztőbizottság által befogadott tanulmányok hagyományos módon, a negyedévente megjelenő elektronikus folyóiratban, valamint az interaktív kozjavak.hu blogoldalon is megjelennek. Erre tekintettel a tanulmányok elkészítését és benyújtását kétféle formában kérjük megtenni.

Formai követelmények

A tanulmányokat word dokumentumban, Times New Roman betűtípusban, 12-es betűmérettel, normál sortávolsággal, sorkizártan kérjük elkészíteni.

Hivatkozási rendszerre vonatkozó követelmények

A szerkesztőbizottság kéri a szerzőket, hogy amennyiben lehetőség van rá, a tanulmányokat egyfelől a hagyományos szövegekőzi lábjegyzettel ellátott formátumban, valamint az elektronikus megjelentetést elősegítő sorkőzi hivatkozásokat tartalmazó változatban is szíveskedjenek elkészíteni.

1. Blog változat:

Amennyiben a forrás nyilvános weboldalon is teljes terjedelemben elérhető (pl. egy hatályos törvényszöveg, tanulmány, jelentés stb.), akkor a wordbe ágyazott hipervivatkozással (a hiperlinket a szövegben a forrásra egyértelműen utaló szóhoz vagy szókapcsolathoz rendeljük hozzá).

Példa:

"Az információszabadság lényege, hogy a társadalom tagjainak joga van a közérdekű adatokat ([Infotv. 3. § 5.](#)) megismerni, betekinteni az ezekkel kapcsolatos dokumentációba."

Amennyiben tudományos irodalmi forrást hivatkozunk meg ezzel a módszerrel, a hiperlink alatt csak olyan elérhetőséget adjunk meg, amely a közlemény bibliográfiai adatait is teljeskörűen tartalmazza és a szerzői jogi követelményeknek megfelelően lett közzétéve. Amennyiben ez nem lehetséges, a 2. pontban ismertetett hivatkozási formát alkalmazzuk.

Ha nem érhető el (vagy nem teljes terjedelemben) a forrás nyilvános weboldalon, a forrást a megfelelő szövegrész után szögletes zárójelben jelöljük a folyóirat változathoz lentebb megadott hivatkozási rendszer szerint.

2. Folyóirat változat:

Könyveknél:

Sivák József–Vigvári András (2012): *Rendhagyó bevezetés közpénzügyek tanulmányozásába*. Budapest: Complex, 35-40.

Tanulmánykötetben, gyűjteményes kötetben megjelent szövegek esetében:

Mickiewicz, Ellen (2000): Institutional Incapacity, the Attentive Public, and Media Pluralism in Russia. In: Richard Gunther, Richard Mughan, Anthony (eds.): *Democracy and the Media*. Cambridge: Cambridge University Press., pp. 85–121.

Folyóiratban megjelent tanulmány esetében:

Selck, J. Torsten (2004): On the Dimensionality of European Union Legislative. In: *Journal of Theoretical Politics*. Vol. 16., No. 2. April, pp. 203–222.

Hetilapokban/napilapokban megjelent, szerző nélküli írások hivatkozása:

Közös rendszer – felkészült irányítás (2011). In: *Szabadhajdú Városi Hetilap*, 2011. 21. évf. 42. sz. (12. 20.) 4–5. old.

Mindegyik fenti esetben az alábbiak szerint kérjük a pontos oldalszám megjelölését, amennyiben szükségessé válik: magyar szakirodalomnál „34–54. old.” és angol szakirodalomnál „pp. 34–54.”

Kérjük, hogy a szerzők a tervezett tanulmány részét képező képeket, ábrákat vagy táblázatokat is külön dokumentumban is küldjék el (ábrák és táblázatok esetében olyan formátumban, amelyben lehetséges ezek szerkesztése - diagramoknál excelben).

© 2019 MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport.

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a szerzők írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható.

Idézni, szöveges tartalmat átvenni csak a forrásra való hivatkozással szabad.